

Evropské referendum na dohled

Referendum je důležitý a mocný nástroj demokracie. Nedávné odmítavé referendum v Irsku o Lisabonské smlouvě je toho dobrým příkladem. Je proto paradoxní, že právě tato smlouva má Evropanům umožnit o evropských záležitostech hlasovat v referendu. Je k tomu zapotřebí žádost nejméně jednoho milionu obyvatel. O tom, jak mají v budoucnosti evropská referenda probíhat, jednali 18. září europoslanci.

Aby se mohlo konat evropské referendum bude podle Lisabonské smlouvy zapotřebí nejméně milion podpisů. Podle počtu obyvatel to je zhruba jeden podpis na pět set obyvatel EU. Převáděno na české poměry bychom museli dát dohromady dvacet tisíc podpisů v republice. To je zhruba velikost města jako je Sokolov, Břeclav, Strakonice, Kutná Hora anebo Klatovy.

Posílení hlasu občanů

Bude-li Lisabonská smlouva nakonec schválena, měl by se tím pádem posílit i hlas obyvatel v rámci EU. Jednalo by se o první případ, kdy by občané více zemí mohli společně iniciovat referendum. Zatímco o principu referenda není sporu, není zatím dolaženo, jakým způsobem by případná referenda měla probíhat. Výbor pro ústavní záležitosti již na toto téma vedl diskuzi, německá levicová poslankyně Sylvia-Yvonne Kaufmann předložila zprávu, která má nejasná místa objasnit.

Jeden milion je nízká hranice

Zatímco v rámci jednoho státu je celkem lhostejné, zda počet potřebných hlasů pro vyhlášení referenda pochází z jednoho města anebo z celého státu, v případě Evropské unie je nutné přihlídnout na určitý počet zemí, ve kterých musí být dosažena minimální hranice počtu hlasů. Další projednávanou otázkou je, jak má být stanovena celková nejnižší hranice pro konání referenda. Číslo jeden milion občanů je sice symbolické, podle německého profesora Jürgena Mayera, který byl dříve poslancem německého Bundestagu, je tato hranice položena dost nízko.

Jak sbírat podpisy?

Jednou z dalších nedořešených otázek je způsob, jakým mají být podpisy shromažďovány a ověřovány. Jakým způsobem umožnit sběr podpisů elektronickou formou? Mělo by být povinné udávat svou adresu? Předseda ústavního výboru, německý sociální demokrat Jo Leinen, doufá že sbírání podpisů pro evropská referenda přispěje k většímu zapojení občanů do rozhodovacích procesů Evropské unie. Zároveň řekl, že nadále doufá v přijetí Lisabonské smlouvy do příštích eurovoleb v červnu 2009.

Ústavní tradice členských zemí mají prim

Překladatelka zprávy Sylvia-Yvonne Kaufmann zdůrazňuje, že evropské referendum bude novinkou. V této souvislosti pak dodala, že je důležité přihlížet v případě referen-

da na ústavní tradice jednotlivých států.

Svou zprávu předloží patrně v lednu 2009 na plenárním zasedání.